SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kambja Vallavalitsus
vald@kambja.ee
Pargi 2
Ülenurme alevik, Kambja vald, 61714, Tartumaa

Meie 11.11.2026 nr 5.1-1/26106-3

Märgukiri

Sotsiaalkindlustusametile on laekunud kodaniku pöördumine seoses väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse (edaspidi üldhooldusteenus) rahastamisega olukorras, kus üldhooldusteenusel viibiva isiku rahvastikuregistrijärgne elukoht on pärast teenusele asumist muutunud.

Pöörduja kirjelduse kohaselt viibib tema eestkostetav üldhooldusteenusel ning pärast varasema elukoha võõrandamist registreeriti tema rahvastikuregistrijärgseks elukohaks Kambja vald. Pöörduja sõnul on Kambja valla spetsialist talle selgitanud, et vallas kehtiva korra kohaselt ei osaleta üldhooldusteenuse rahastamisel, kui inimene on asunud teenusele enne seda, kui tema elukohaks on rahvastikuregistris registreeritud Kambja vald. Samuti on rahastamisest keeldumist põhjendatud valla rahaliste vahendite puudumisega.

Sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHS) § 5 lõike 1 kohaselt on isikule sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamise kohustus tema rahvastikuregistrijärgsel kohaliku omavalitsuse üksusel. SHS § 22^1 lõike 1 kohaselt, kui kohaliku omavalitsuse üksus on välja selgitanud isiku vajaduse üldhooldusteenuse järele, rahastatakse teenuskoha maksumust teenuse saaja rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest ja isikult võetavast tasust.

Rahvastikuregistrijärgse elukoha muutumine ei ole aluseks üldhooldusteenuse rahastamise katkestamiseks. Rahvastikuregistrijärgse elukoha muutumisel tuleb uuel elukohajärgsel kohalikul omavalitsusel üldhooldusteenuse rahastamine üle võtta (vt ka Sotsiaalkindlustusameti juhendmaterjali). Uus kohalik omavalitsus võib isiku abivajaduse uuesti hinnata, kuid teenuse vajaduse säilimisel tuleb teenuse korraldamist ja rahastamist jätkata.

Sotsiaalkindlustusameti hinnangul ei ole SHS-iga kooskõlas Kambja vallas kehtestatud sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra (edaspidi kord) § 26 lõige 12, mille kohaselt ei rahasta vallavalitsus isiku üldhooldusteenust juhul, kui isik on suundunud teenusele enne, kui tema elukohaks on rahvastikuregistris registreeritud Kambja vald.

SHS ei sätesta üldhooldusteenuse rahastamise eeltingimusena, et inimene peab olema asunud teenusele ajal, mil tema rahvastikuregistrijärgne elukoht oli juba vastava kohaliku omavalitsuse territooriumil. Üldhooldusteenuse rahastamise kohustus tuleneb seadusest ning seda ei saa kohaliku omavalitsuse määrusega kitsendada. Sellise regulatsiooni rakendamisel saabki tekkida pöördumises toodud olukord, kus endine elukohajärgne kohalik omavalitsus ei loe ennast enam pädevaks isiku üldhooldusteenust rahastama ning uus elukohajärgne kohalik omavalitsus keeldub rahastamisest üksnes teenusele asumise aja tõttu. Selliselt jääb inimene ilma seadusega tagatud õigusest vajalikule teenusele ja selle rahastamisele.

Samuti märgime, kuna üldhooldusteenus on üks kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatavatest kohustuslikest sotsiaalteenustest, ei saa vallavalitsus jätta seadusest tulenevat kohustust täitmata põhjendusega, et tal puuduvad selleks eelarves vahendid.

Riigikohus rõhutas asjas nr 5-18-7 otsuse punktis 125, et kohaliku omavalitsuse üksus ei või kehtestada teenuse saamise õigusele piiranguid, mis välistavad abi andmise neile inimestele, kellele seadus kohustab abi osutama, või anda abi seaduses sätestatust vähem.

Sotsiaalkindlustusamet juhib tähelepanu, et hooldereformi eesmärk on tagada abi vajavale inimesele vajalik üldhooldusteenus ning vältida olukordi, kus inimene jääb ilma vajaliku teenuseta või selle rahastamiseta.

Palume Kambja Vallavalitsusel hinnata kehtiva korra § 26 lõike 12 vastavust SHS-ile ning teavitada Sotsiaalkindlustusametit tulemustest hiljemalt 30.11.2026.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)

Ülle Sihver
5143084, ulle.sihver@sotsiaalkindlustusamet.ee